

Εἰς τὴν Βασσόραν ἀνὰ πᾶν ἡμερονύκτιον βλέπει τις ἀμπωτὴν καὶ παλιόροισαν. Τὸ θέρος ἢ παλιόροισα ἀνυψοῖ τὰ ὕδατα κατὰ ἓν καὶ ἡμισυ μέτρον, τὸν δὲ δὲ χειμῶνα κατὰ δύο καὶ ἡμισυ. Τὸ ἔδαφος καὶ ἡ πόλις θὰ κατεπλημμυροῦντο ὑπὸ τῆς παλιόροισας ἂν δὲν ὑπῆρχον φράγματα καὶ προχώματα, εἰς τὰ ὅποια ὅμως ἔχουσιν ἐπίτηδες ὅπως ἐπιτρεπούσας τὴν εἰσόδον τοῦ ὕδατος πρὸς ἄρδουσιν τῶν ἀπεράτων κήπων, οἵτινες ἐμπεριέχουσιν ἀναριθμήτους ποικιλίας φοινίκων. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ὑπάρχουσι καὶ ὀπαὶ ἐξόδου, τὰ εἰσβάλλοντα ὕδατα λιμνάζουσι καὶ ἡ Βασσόρα γίνεται οὕτως ἐστία διαλειπόντων καὶ ἐλωδῶν πυρετῶν.

Κ. Χ. ΜΕΤΑΞΑΣ.

(Ἀκολοθεῖ).

ΖΕΥΣ ΚΑΙ ΑΦΡΟΔΙΤΗ¹

Οὐδείς ὁ μὴ ἀποθαυμάζων κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ἐν τῷ οὐρανῷ δύο λαμπροὺς ἀστέρας, σελαγίζοντας εὐθὺς μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ προτρέχοντας πάντων τῶν ἄλλων ἀδελφῶν αὐτῶν ἐν τῇ ἀπείρῳ τοῦ οὐρανοῦ στερεώματος ἐκτάσει διὰ τῆς λάμπειας τοῦ φωτός αὐτῶν. Ὁ ὠραιότερος καὶ λαμπρότερος τούτων ἀκτινοβολεῖ πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ, παρακλουθῶν τὸν ἥλιον ἐν τῇ πορείᾳ αὐτοῦ ἀπὸ ἀποστάσεως τριῶν ὥρων, οὗτος δὲ εἶναι ἡ Ἀφροδίτη, ὁ ὠραιότατος τῶν πλανητῶν καὶ ὁ πρῶτος, ὃν οἱ ἄνθρωποι διέκριναν. Ἡ λάμψις αὐτῆς τοσοῦτον εἶναι ζωηρὰ, ὥστε ὑπερνικᾷ καὶ αὐτὸ τὸ ἡλιακὸν φῶς τῆς ἡμέρας, οἱ δὲ ἰσχυρὰν τὴν ὄρασιν ἔχοντες ἀπὸ μηνὸς ἤδη δύνανται νὰ διακρίνωσιν αὐτὴν ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ ὡς σημεῖον, λάμπον ἐπὶ τοῦ γλαυκοῦ τοῦ οὐρανοῦ χρώματος. Τὴν δὲ ἐσπέραν τὸ φῶς αὐτῆς ρίπτει καὶ σκιάν ὡς μικρὰ πανσέληνος. Ὁ δεῦτερος τῶν ἐν λόγῳ ἀστέρων, ἀνθαμιλλώμενος πρὸς τὴν Ἀφροδίτην, ἀλλὰ μὴ ἐξισούμενος πρὸς αὐτήν, ἀκτινοβολεῖ πρὸς τὰ νοτιοανατολικὰ, εἴτα δὲ προΐουσης τῆς νυκτός βραίνει πρὸς νότον, ἐν μεγάλῃ πρὸς ἀνατολὰς ἀπὸ τοῦ Ἑσπέρου ἀποστάσει. Ὁ ἀστὴρ οὗτος, οὐτινος τὸ φῶς εἶναι ἡρεμώτερον καὶ ἀλαμπέστερον, εἶναι ὁ Ζεὺς ὁ μέγιστος τῶν τοῦ ἡμετέρου συστήματος κόσμων. Οἱ δύο οὗτοι ἀστέρες παρακλουθοῦσιν ἀλλήλους ἐν ἀποστάσει ἐπτά ὥρων, φερόμενοι περὶ ἡμᾶς διὰ τῆς φαινομενικῆς ἡμερησίας κινήσεως τῆς οὐρανοῦ σφαίρας.

Διὰ τὸν παρατηρητὴν, ὅστις ἀγνοεῖ τοὺς νόμους τῆς οὐρανοῦ, διὰ τὸν παρατηροῦντα μὲν τὸν οὐρανόν, μὴ εἰδὸτα ὅμως τὰ ἐν αὐτῷ, οἱ δύο οὗτοι ἀδάμαντες τοῦ ἀ-

στερέοντος στερεώματος, προσβάλλουσι μὲν τὸ βλέμμα δὲν διαφωτίζουσι ὅμως τὸ πνεῦμα. Ὁραῖον εἶναι τὸ θεᾶμα τοῦτο, δυνάμενον νὰ μετενέγκῃ τὸν ἀνθρώπινον νοῦν εἰς τὸ ἰδεῶδες τοῦ ρεμβασμοῦ καὶ νὰ μετεωρίσῃ τὴν ψυχὴν ὑπεράνω τῶν εὐτελειῶν τοῦ καθ' ἡμᾶς κόσμου πόρρω ὅμως ἀπέχει τοῦ νὰ παρουσιάσῃ ἐνδιαφέρον, δυνάμενον νὰ συγκριθῇ πρὸς ἐκεῖνο, ὅπερ αἰσθανόμεθα, ὅταν γνωρίζομεν τί πράγματι παριστῶσι τὰ ἐν τῷ ἀπείρῳ ἐγκατεσπαρμένα ταῦτα σημεῖα. Τὸ λευκὸν ἄστρον τῶν δυσμῶν δὲν εἶναι πλέον οὐράνιον φῶς μόνον, σύμβολον τοῦ ὄνειρου καὶ τοῦ ἔρωτος, προκλουθῶν τὰς ἐμπιστευτικὰς διαχύσεις τῆς καρδίας, εὐλογῶν τὴν ὠραιότητα καὶ προστατεύον πᾶν τὸ μυστηριώδες. Ὁ Ζεὺς δὲν εἶναι πλέον ὁ ἀνώτατος θεὸς τῶν οὐρανοῦ σφαιρῶν, ὁ διέπων τὰ τῆς φύσεως· ἀλλ' ὅπισθεν τοῦ πέπλου τῆς φαινομενικότητος τὸ πνεῦμα ἡμῶν, δεδιδαγμένον διὰ τῶν ἀνακαλύψεων τῆς ἐπιστήμης, χαιρετίζει ἐν τοῖς δυσὶ τούτοις ἀπροσψαύστοις φωτεινοῖς σημεῖοις κόσμους ἀναλόγους πρὸς τὸν ὑφ' ἡμῶν κατοικούμενον, φερομένους διὰ τῆς αὐτῆς ἐλκτικῆς δυνάμεως κύκλω τοῦ αὐτοῦ ἡλίου, οὐδεμίαν καθ' ἑαυτοῦ κατέχοντας λάμψιν ἀλλ' ἀντανακλώντας ἐν τῷ διαστήματι τὸ φῶς, ὅπερ λαμβάνουσι παρὰ τοῦ κεντρικοῦ ἀστέρος, περὶ ὃν στρέφονται, ὡς καὶ ἡ σφαῖρα ἡμῶν ἐν τῇ διελεύσει τῶν αἰώνων, τῶν ἐτῶν, τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν ὥρων· κόσμους ἀναλόγους μὲν πρὸς τὸν ἡμέτερον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ καθ' ὅλα ὁμοίους, καθότι μεγάλη διαφορὰ ὑπάρχει μεταξύ αὐτῶν.

Ἡ Ἀφροδίτη φαίνεται καθ' ὅλα ὁμοία πρὸς τὴν Γῆν, κατὰ τε τὸ μέγεθος καὶ κατὰ τὴν πυκνότητα. Ἡ διάμετρος αὐτῆς εἶναι ἐπαίσθητῶς ἴση πρὸς τὴν τῆς γῆνους σφαίρας, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ βάρος καὶ ἡ μέση πυκνότης τῶν ὑλῶν, ἐξ ὧν συνίσταται. Τὸ αὐτὸ ἐφαρμόζεται καὶ διὰ τὴν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς βαρύτητα. Πάντα ταῦτα ὑπολογίζονται ἀκριβῶς. Ὁσαύτως γνωρίζομεν ὅτι ὁ πλανήτης οὗτος περιβάλλεται ὑπὸ ἀτμοσφαίρας ὑψηλοτέρας καὶ πυκνοτέρας τῆς ἡμετέρας, ὅτι δὲ ἡ ἀτμοσφαῖρα αὕτη σχεδὸν διηνεκῶς εἶναι πλήρης νεφῶν. Αὕτη μάλιστα, πρὸς τῇ μικρᾷ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀποστάσει, εἶναι ἡ αἰτία δι' ἣν ἡ Ἀφροδίτη λάμπει τοσοῦτον, καθότι ἡ ἐπιφάνεια τῶν νεφῶν τούτων ἀντανάκλαξ ἄριστα τὸ ἡλιακὸν φῶς. Εἶναι σκοτεινὴ ὡς καὶ ἡ Γῆ, οὐδὲν δ' ἔτερον φῶς ἔχει, εἰμὴ μόνον τὸ ἀπὸ τοῦ Ἡλίου λαμβανόμενον. Καὶ ἡ ἐλαχίστη διόπτρα ἀρκεῖ ὅπως δείξῃ τὰς φάσεις αὐτῆς, ὡσας ἀναλόγους πρὸς τὰς τῆς Σελήνης. Καὶ ἡ Γῆ δὲ μακρόθεν ὀραμένη, ἐκ τοῦ πλανήτου Ἄρεως ἐπὶ παραδείγματι, παρουσιάζει ἀκριβέστατα τὴν αὐτὴν ὄψιν, ἣν καὶ ἡ Ἀφροδίτη εἰς ἡμᾶς, οὕτως ὥστε διὰ τοὺς κατοίκους τοῦ Ἄρεως ἐσμὲν ὁ ἑωσφῆρος καὶ ὁ ἔσπερος αὐτῶν ἴσως μάλιστα οἱ Ἀρεῶνται ἀνήγειραν πρὸς τιμὴν ἡμῶν βωμοῦς. . . .

Ἡ μεγαλύτερα μεταξύ Ἀφροδίτης καὶ Γῆς διαφορὰ ἔγκειται ἐν τῇ ἀπὸ τοῦ Ἡλίου ἀποστάσει καὶ ἐν τῇ διαρκείᾳ τοῦ ἔτους. Ἐνῶ ὁ ἡμέτερος πλανήτης αἰωρεῖται ἐν ἀποστάσει 149 ἑκατομμυρίων χιλιομέτρων ἀπὸ

1) Δημοσιεύσαντες ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τὰ περὶ τῶν τελευταίων παρατηρήσεων καὶ γνωμῶν ἐπὶ τῆς περὶ τὴν ἄξονα αὐτῆς περιστροφῆς τῆς Ἀφροδίτης, λαμπούσης καθ' ἑκάστην ἐσπέραν ἐν τῷ νοτιοδυτικῷ τοῦ οὐρανοῦ ἡμῶν τμήματι, μεταγλωττίζομεν καὶ τὸ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐνδιαφέρον ἄρθρον τοῦ διασημοῦ γάλλου ἀστρονόμου [καὶ χαριεστάτου συγγραφέως Καμμύλλου Φλαμμεριῶν.

τοῦ Ἡλίου, περιγράφων τροχίαν, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ὁποίας δεῖται 365 ἡμερῶν, ἡ οὐράνιος αὐτῆς ἀδελφὴ κινεῖται ἐν ἀποστάσει 108 ἑκατομμυρίων χιλιόμετρων ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κέντρου, τὸ δὲ ἔτος αὐτοῦ διαρκεῖ 224 μόνον ἡμέρας, ἢτοι $7\frac{1}{2}$ μόνον μῆνας. Ἐπομένως ὁ χρόνος μετρεῖται ἐκεῖ ταχύτερον ἢ ὅσον παρ' ἡμῖν. Ἀφ' ἑτέρου τὸ φῶς καὶ ἡ θερμότης, ἅτινα λαμβάνει παρὰ τοῦ ἡλίου εἶναι ἐπ' αὐτῆς πολὺ ἐντονώτερα ἢ ἐπὶ τῆς γῆνιου σφαίρας, ἐν ἀναλογίᾳ 19 πρὸς 10 ἢ σχεδὸν δις ἀνώτερα. Δυστυχῶς δὲ γνωρίζομεν ἐπακριβῶς τὴν διάρκειαν τῆς περι τὸν ἄξονα αὐτῆς περιστροφῆς τῆς Ἀφροδίτης οὔτε τὴν κλίσιν τοῦ ἄξονος αὐτῆς, εἰς τρόπον ὥστε ἀγνωσοῦμεν τὴν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς διάρκειαν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ὡς καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλας σχέσιν τῶν ὥρων αὐτῆς. Πρὸ τινων ἑτῶν αἱ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου γνώσεις ἡμῶν διεταράχθησαν ὀλίγον διὰ τῶν νέων παρατηρήσεων καὶ συζήτησεων τοῦ ἐν Μιλάνῳ κ. Σκιαπαρέλλη¹. Ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ πρόκειται τοῖς ἀστρονόμοις λαμπρὰ μελέτη κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἐμφάνισιν τῆς Ἀφροδίτης.

Ἐν τούτοις ἡ ἀβεβαιότης αὕτη δὲν κωλύει ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ νὰ δυνάμεθα νὰ θεωρῶμεν τὸν γείτονα τούτον κόσμον, — πράγματι δὲ εἶναι ὁ πλησιέστερος πάντων μετὰ τὴν Σελήνην — ὡς παρυσιάζοντα συμπαιθεστάτας πρὸς τὴν Γῆν ἀναλογίας καὶ ὡς δυνάμενον νὰ κατοικήται κατὰ τὸ παρὸν ὑπὸ ὄντων ζώων καὶ ἰδίᾳ ὑπὸ ἀνθρωπίνης φυλῆς, μικρὸν διαφερούσης ἀπὸ τῆς ἡμετέρας. Παρατηροῦντες τὸν κόσμον τούτον, τοσοῦτον λάμποντα ἐν τῷ ἑσπερινῷ οὐρανῷ, δυνάμεθα ἀνευ μεγάλης προσπαθείας τῆς φαντασίας ἡμῶν νὰ φαντασθῶμεν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐπ' αὐτοῦ ὄντα κινούμενα ἐν πάσαις ταῖς ἐνεργείαις τοῦ βίου, λαοί, πολιτισμός, βαθυλῶνες καὶ Θῆβαι καὶ Παρίσιοι, ἀνθρώπινοι ὑπάρξεις τέλος, οὔσαι ἐκεῖ ὅ,τι καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα, ὑπὸ διαφόρους μὲν φυσικὰς μορφὰς, ἀλλ' ἀναμφιβόλως σκεπτόμενοι κατὰ τὰς αὐτὰς τῆς λογικῆς ἀρχάς, οἵα καὶ αἱ τὰς ἰδίας ἡμῶν σκέψεις διευθύνουσαι, ἀν καὶ ὁ τρόπος τῆς συλλήψεως τῶν ἰδεῶν δύναται νὰ ἦναι ὅλως διάφορος τοῦ ἡμετέρου. Ἴσως ἐξῆλθον ταχύτερον ἡμῶν ἐκ τῶν σπαργάνων τῆς βαρβαρότητος καὶ ἀποτελοῦσιν ἐπὶ τῆς γείτονος ταύτης γῆς κοινωνίαν εὐφυῆ, μεμορφωμένην, εἰρηνικὴν καὶ ἀδελφικὴν, ζῶσαν ἐν τῇ λατρείᾳ τοῦ ὠραίου, τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ καλοῦ.

Ταῦτα ὅμως δὲν ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τοῦ Διός. Ἡ ἀπειρομεγέθης αὕτη σφαῖρα διαφέρει ὑφ' ὅλας τὰς ἐπιφύεις ἀπὸ τῆς ἡμετέρας. Οὐ μόνον ἔχει διάμετρον ἐνδεκαπλασίαν τῆς διαμέτρου τῆς Γῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ ὄγκος αὐτῆς εἶναι 1280κις μείζων τοῦ γῆνιου ὄγκου· οὐ μόνον κινεῖται βραδέως, συμπληροῦσα τὴν περιφορὰν αὐτῆς ἐν τῷ ἔτει, ἰσοδυναμοῦντος πρὸς 12 ἐκ τῶν ἡμετέρων, καὶ τούτο ἐν ἀποστάσει ἀπὸ τοῦ Ἡλίου πενταπλασίᾳ τῆς ἀπὸ τοῦ κεντρικοῦ σώματος ἀποστάσεως τῆς Γῆς, οὕτως ὥστε τὸ φῶς καὶ ἡ θερμότης, ἅτινα λαμβάνει παρὰ τοῦ

κεντρικοῦ ἀστέρος εἶναι εἴκοσι καὶ πεντάκις ἐλάσσονα τῶν ἐπὶ τῆς Γῆς· ἀλλ', ὅπερ καὶ τὸ σπουδαιότερον, ὁ πλανήτης οὗτος διὰ τοῦ τηλεσκοπίου ἐξεταζόμενος δεῖκνυε ἡμῖν ὅτι ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ δὲν εἶναι τόσον στερεὰ καὶ τόσον σταθερὰ ὅσον ἡ τῆς γῆς, ὅτι δὲ ἡ ἀτμοσφαῖρα αὐτοῦ διασχίζεται ὑπὸ ρευμάτων μεγίστης σφοδρότητος καὶ ὅτι πυκνοὶ ἀτμοὶ καλύπτουσι σχεδὸν πανταχοῦ τὸ σῶμα τοῦ ἀπειρομεγέθους τούτου πλανήτου. Κατὰ πάσαν πιθανότητα οὗτος διατελεῖ εἰσέτι ἐν τῷ ἀρχεγονῷ αὐτοῦ περιόδῳ. Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ βασιλεύει ἑκτακτος θερμότης, ἀντιροποῦσα πρὸς τὴν τρομερὰν πίεσιν τῶν ἀτμοσφαιρικῶν αὐτοῦ στρωμάτων, ἀναμφιβόλως δὲ ὁ πλανήτης οὗτος πόρρω ἀπέχει τοῦ νὰ ἐγκλείει τὰς διὰ τὴν ζῶην ἀναγκαζούσας συνθήκας. Δὲν εἶναι λοιπὸν εἰσέτι κατοικήσιμος καὶ ἰδίᾳ δι' ὄντα λογικά.

Ἐπιβλέποντες ἐξέτασις, ὅταν διατιθέμεθα καλὸν ὀπτικὸν ὄργανον, ἀρκεῖ ὅπως λάβωμεν γνώσιν τῆς νεφελώδους καὶ ἀσταθοῦς ταύτης καταστάσεως. Δύο ζῶναι βλαβεροὶ χρώματος φαίνονται ἐκατέρωθεν τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἐπὶ δὲ τῶν ζωνῶν τούτων κηλίδες, συνδεόμεναι πολλάκις πρὸς ἀλλήλας διὰ ἀτμοῦν δακτύλων, καθιστώσι κατάδηλον ταχεῖαν περὶ τὸν ἄξονα περιστροφικὴν κίνησιν, οὔσαν ταχύτεραν ἐν τῷ Ἰσημερινῷ καὶ συμπληρουμένην ἐπὶ μὲν τοῦ Ἰσημερινοῦ ἐντὸς 9 ὥρων καὶ 50' ἐν ἀποστάσει δὲ 20⁰ ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ ἐντὸς 9 ὥρων καὶ 55'. Τούτο ἀκριβῶς ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τοῦ Ἡλίου, ὅστις εἶναι σφαῖρα ρευστή, κεκτημένη περιστροφικὴν κίνησιν ταχύτεραν μὲν ἐπὶ τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἐπιβραδυνομένην δὲ βαθμηδόν, ἐφόσον προχωρῶμεν πρὸς τοὺς πόλους. Ὅσπερ ἡ κίνησις αὕτη ὡς καὶ ἡ διὰ τοῦ τηλεσκοπίου παρυσιάζομένη ὄψις καταδεικνύουσιν ὅτι ὁ Ζεὺς εἶναι ἥλιος σθεσθεῖς μὲν, μὴπω ὅμως ὀλοσχερῶς ἀποψυγείς, ὅστις δὲ σήμερον διέρχεται διὰ τῶν φάσεων, ἅς καὶ ὁ ἡμέτερος πλανήτης διῆλθε κατὰ τὰς ἀρχεγονοῦ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ ἐποχάς.

Τέσσαρες μέγιστοι δορυφόροι κινοῦνται περὶ αὐτόν, ὄντες ἀπὸ πολλοῦ ἀναμφιβόλως ὡς καὶ ἡ Γῆ ἀπέψυγμένοι, ἴσως δὲ χρησιμεύοντες εἰς κατοικίαν ὄντων μάλλον ἢ ἤττον ἀναλόγων πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς γῆς διαβιοῦντα. Πρὸ τίνος ὁ ἀμερικανὸς ἀστρονόμος Γ. Πίκεριγκ, ἀδελφὸς τοῦ διευθυντοῦ τοῦ ἐν Χάρβαρντ ἀστεροσκοπεῖου, ἐνόμισεν ὅτι διέκρινεν ὅτι οἱ δορυφόροι οὗτοι μεταβάλλουσι σχῆμα, ἐπιμηκυνόμενοι καὶ προσλαμβάνοντες σχῆμα σφαιρικόν. Ἀναμφιβόλως τούτο προέρχεται ἐξ ὀπτικῆς ἀπάτης. Ἐτέρα ἀμερικανικὴ ἀνακάλυψις ἐπιτευχθεῖσα τῇ βοήθειᾳ τοῦ ἰσχυροτάτου τῶν ὑπαρχόντων ὀπτικῶν ὀργάνων, ἢτοι τοῦ ἐν τῷ ἀστεροσκοπεῖῳ τοῦ ὄρους Ἀμιλτων (παρὰ τὸν Ἅγιον Φραγκίσκον) τηλεσκοπίου, ὑπὸ τοῦ κ. Μπάρναρ, εἶναι ὅτι ὁ πλανήτης ἔχει καὶ πέμπτον δορυφόρον, λίαν μικρὸν, οὔτινος τὸ φῶς ἐκλείπει ἐντὸς τῶν ἀκτίνων τοῦ ὠραίου πλανήτου. Ἀπὸ τούτου ὀρώμενος ὁ Ζεὺς θὰ εἶναι γιγαντικῆς, καλύπτων τὸ ἡμισυ τοῦ οὐρανοῦ διὰ τοῦ κολοσσίου αὐτοῦ δίσκου καὶ στεφόμενος περὶ ἐαυτὸν μετὰ τρομακτικῆς ταχύτητος.

1) Ἰδὲ Ἐβδωμ. Ἐπιθ. ἔτος Γ' ἀρ. 1. Σελ.

Ὡστε ὅταν κατὰ τὴν στιγμὴν τούτων ἐξετάζωμεν τοῦ Δία, ἀκτινοβολοῦντα ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἡμῶν οὐρανῷ, δὲν βλέπομεν ἐν αὐτῷ ἄπλοῦν σημεῖον, μὲλις διακρινόμενον μεταξὺ τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ θόλου, ἀλλὰ κόσμον, κόσμον γιγάντιον, ἐν τῷ σχηματισμῷ αὐτοῦ εἰσέτι διατελοῦντα, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὁποῦο κυκλοφορεῖ ἀενάως ρεῦμα ἰσημερινόν, φερόμενον ὀρητικῶς μετὰ ταχύτητος τετρακοσίων χιλιομέτρων καθ' ὄραν, κόσμον κεκαλυμμένον ὑπὸ ἀτμῶν καὶ διαυλακούμενον ὑπὸ θυελλῶν καὶ καταγίδων, ὄντα δὲ τέλος τεράστιον χημικόν ἐργαστήριον, ἐν ᾧ προπαρασκευάζονται τὰ σπέρματα προσεχοῦς ζωῆς. Πράγματι δὲ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ δέον νὰ χαίρεσθωμεν τὸ μέλλον τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος. Ἐλεύσεται ἡμέρα, ἣτις δὲν ἀπέχει πολὺ κατὰ τὸ διὰ τῶν αἰώνων τὸν χρόνον ὑπολογίζον χρονόμετρον τῶν οὐρανῶν, καθ' ἣν ἡ μικρὰ ἡμῶν γῆ σβεσθεῖσα θὰ κυλίηται ὡς σιωπηλὸν νεκροταφεῖον περὶ τὸν Ἥλιον, πάντοτε ὑπέρθερον καὶ πάντοτε νέον. Ἄπασα ἡ ἱστορία αὐτῆς θὰ ἐκλείψῃ, ἅπασαι αἱ λαμπρότητες αὐτῆς θὰ ἀπολεσθῶσι, αἱ ἀνθρώπινοι γενεαὶ θὰ διαδεχθῶσιν ἀλλήλας, μηδὲν καταλείπουσαι ὀπισθεν αὐτῶν, οὔτε νεκρικός δὲ λίθος θὰ δεικνῆ τὴν θέσιν, ἐν ἣ ὁ πλανήτης ἡμῶν θὰ ἀποδώσῃ τὴν τελευταίαν πνοήν. Ἡσὸν γελοῖαι εἶναι ἅπασαι αἱ ἀνθρώπινοι φιλοδοξίαι! Ἄλλὰ συγχωρήσωμεν ταῦτα. Τί θὰ ἐπραττον τὰ τρία τέταρτα τῶν ἀνθρώπων ἂν δὲν ἐσκέπτοντο περὶ ἑαυτῶν; Ἄφ' ἑτέρου δὲ μὴ ὁ ἀγαθὸς ἐκεῖνος Σοπενάουερ δὲν καθιστᾷ ἡμῖν πιστευτὸν ὅτι κόσμος δὲν ἀποτελεῖ ἄλλο τι εἰ μὴ μόνον τὴν ἀναπαράστασιν τῶν ἰδεῶν ἡμῶν; Ὅταν ὅμως ἡ λαμπὰς τῆς ἐπιγείου ζωῆς σβεσθῇ, τὰ τελευταῖα ἀνθρώπινα βλέμματα θὰ δύνανται νὰ ἀτενίζωσιν εἰσέτι πρὸς τὸν Δία, ὡς πράττομεν τοῦτο σήμερον καὶ ὅπως ἐπραττον τοῦτο οἱ ἐν τῷ παραδείσῳ προπάτορες ἡμῶν, ἀνεμφιβόλως δὲ τότε ὁ ἀπειρομεγέθης οὗτος κόσμος θὰ κατοικῆται ὑπὸ διανοητικῶν ὄντων, τόσον ἀνωτέρων ἡμῶν, ὅσον ἡμεῖς ἐσμὲν ἀνώτεροι τοῦ τρωγλοδύτου ἢ τοῦ κυνός. Ἄλλως τε τίς οἶδεν, ἂν μεταξὺ τῶν ἑκατοντάδων δισεκατομμυρίων ἀτόμων, ἅτινα θὰ κατοικήσωσι τὴν γῆν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, ἐξ ὧν δὲ ὕλικῶς οὐδὲ τέφρα καὶ σποδὸς θὰ μείνῃ, τίς οἶδε λέγομεν, ἂν δισεκατομμυρία τινα ἐκ τούτων δὲν καταστῶσιν ἄξια τῆς ἀθανασίας καὶ ἂν ὁ ἀχανὲς οὗτος κόσμος τοῦ Διὸς δὲν θὰ δεχθῇ τὴν πνευματικὴν κληρονομίαν τοῦ ἀτυχοῦς ἡμῶν πλανήτου; Βεβαίως δύνασθε νὰ ἀπαντήσητε εἰς ταῦτα ὅτι οὐδὲν τοιοῦτο γίνεται οὔτε γενήσεται ἐπὶ ἑκατομμύρια ἐτῶν ἀλλὰ δὲν ἠσθάνητε ἄρα γε πολλάκις κατὰ τὰς ὥρας ἐνάστρους νύκτας, ὅτε ἀποθαρμάζετε τὴν ἀπειρον ἔκτασιν τῶν οὐρανῶν, φρικίαισιν παροδικῆν διατρέχουσιν τὴν μυχιαν ὕμῶν ὑπαρξίν πρὸ τοῦ βαθέος συναισθήματος τοῦ ἀπείρου καὶ τῆς αἰωνιότητος;

Camille Flammarion.

(Μετάφρασις Ν. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΥ).

ΛΙΝΑ.*

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἐκεῖνο ὅπερ παρόρχεται.

XI.

— Ἄθλιε, ἀνόητε! ἐφέλλισε.

— Ἡ λιποθυμία τῆς Λίνας οὐδεμίαν ἔσχε κακὴν συνέπειαν· μετὰ βραχείας δὲ στιγμᾶς καθ' ἧς ὅλοι οἱ ἐν τῷ οἴκῳ κατεταράχθησαν, ροβηθέντες συμφορῆσιν, ἄφρονος ἐκροῆ δακρύων ἀνεκούρισε τὴν δυστυχῆ νεκνιδά. Αὕτη μολὶς ἀνκλαθεύσα τὰς αἰσθήσεις αὐτῆς, ἐρρίφθη εἰς τὸν τράχηλον τῆς κ. δὲ Ραμβέρο.

— Λευκὴ! ἀνέκραξεν ἰκετευτικῶς, ὀλολύζουσα· σὲ παρακαλῶ, σῶσέ με! ἕως τώρα ἔπραξα μέγα κακόν· πρέπει ἐξάπαντος ἢ μονομαχίᾳ αὕτη νὰ προληφθῇ.

Ἡ νεκρά γυνὴ διεβεβαίωσεν αὕτην καθησυχαστικώτατα, ὅτε δὲ εἶδεν αὐτὴν ἤρεμον, κατέβη εἰς τὴν αἴθουσαν ὅπου ἄπαντες, πληρεῖς ἀνησυχίας, ἀνέμενον εἰδήσεις περὶ τῆς πασχούσης, καὶ διὰ μιᾶς μόνης λέξεως ἐπάνηγαγε τὴν φαιδρότητα εἰς ὄλων τὰ πρόσωπα.

— Δὲν εἶναι τίποτε, εἶπεν· ἀνέλαβε τὰς αἰσθήσεις τῆς. Τότε παρετήρησε τὸν Ἰωάννην, ὅστις ὠχρότάτην ἔχων τὴν μορφήν, καὶ σοβαρωτάτην τὴν ἔκφρασιν, δὲν ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ πρὸς αὐτὴν, καίπερ ἄγνωσθ τὸ αἷτιον τοῦ παθήματος τῆς κόρης.

Ἡ κ. δὲ Ραμβέρο, προσέβη πρὸς αὐτόν, ἐπωφελουμένη δὲ στιγμὴν καθ' ἣν ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι συνδιελέγοντο πρὸς ἀλλήλους ζωηρῶς καὶ ὑψηλοφώνως, τῷ εἶπεν:

— Ἐλθετε· ἔχω νὰ σᾶς ὁμιλήσω.

Ὁ Ἰωάννης ἠκολούθησεν αὐτῇ τεταραγμένος πῶς, καὶ τεταπεινωμένος ὑπὸ τοῦ ἐπιτακτικοῦ αὐτῆς ὕφους. Ὅτε δ' εὐρέθησαν μόνον, τῷ εἶπεν ἀποτόμως:

— Ἀναχωρεῖτε αὐριοῦν τὸ πρῶν.

Ἐκεῖνος ἀπεκρίνατο:

— Αὕτη εἶναι ἡ πρόθεσίς μου· πῶς ἠδυνήθητε νά...

Ἄλλ' ἡ Λευκὴ, προῦβαλε δευτέραν ἐρώτησιν·

— Καὶ μονομαχεῖτε μεθαύριο;

Ὁ νεανίας ἀπέμεινεν ἤδη βωβός, οἶονεὶ προσηλωμένος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους·

— Ἀληθῶς! . . . ἐφέλλισεν ἐν τέλει.

Ἡ νεκρά γυνὴ εἶπε τότε μετ' ἀπλέτου γλυκύτητος:

— Κύριε Δακίλ, εἰσθε ἄνθρωπος γενναῖος, ἄνθρωπος ἔχων καρδίαν· δὲν ἔχετε ἀφορμὴν δυσαρσεκείας καθ' ἡμῶν, ὡς νομίζω, τοῦλάχιστον, καὶ ὅμως μελετᾶτε νὰ μᾶς ἐπιρρίψητε τὴν δεινοτάτην, τὴν μᾶλλον θανάσιμον προσβολήν.

— . . . Ἐπεθύμουν νὰ σᾶς ἐννοῶ, κυρία, εἶπε μετ' ἄρωνον ἔκφρασιν ἐκπλήξεως.

*) Ἰδὲ ἀριθ. 11, σελ. 214—218.